

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 17. marraskuuta 2023
(OR. en)

15405/23

ESPACE 85

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Kilpailukykyneuvoston (sisämarkkinat, teollisuus, tutkimus ja avaruus) 7.–8. joulukuuta 2023 pidettävän istunnon valmistelu EU:n avaruuspolitiikan tulevaisuus muuttuvassa maailmassa – Keskustelu

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion ilmoitus aiheesta ”**EU:n avaruuspolitiikan tulevaisuus muuttuvassa maailmassa**” kilpailukykyneuvostossa 8. joulukuuta 2023 käytävää keskustelua varten.

EU:n avaruuspolitiikan tulevaisuus muuttuvassa maailmassa

Avaruusteknologiasta, -datasta ja -palveluista on tullut välttämättömiä eurooppalaisille yhteiskunnille ja talouksille. Ne edistävät tutkimusta, teknologista kehittämistä ja innovointia, luovat laadukkaita työllistymismahdollisuuksia ja talouskasvua, lisäävät Euroopan kilpailukykyä, tukevat vihreää ja digitaalista siirtymää, suojelevat ja turvaavat EU:ta ja sen kansalaisia ja parantavat EU:n selviytymiskykyä ja turvallisuutta. Viime vuosina ja vallitsevassa geopoliittisessa tilanteessa on ilmennyt useita riskejä, jotka korostavat tarvetta suojella EU:n avaruusresursseja ja säilyttää avaruuspohjaiset palvelut, jotka takaavat yhteisen turvallisuutemme ja ovat EU:n strategisen riippumattomuuden kulmakiviä nyt ja pitkällä aikavälillä.

Avaruuden kestävyys

Avaruustoiminnan nopea lisääntyminen erityisesti matalilla kiertoradoilla (LEO) ja sen ympäristövaikutukset uhkaavat avaruuden pitkän aikavälin kestävyttä. Kestävyttä koskevan EU:n lähestymistavan on johdettava toimenpiteisiin ja ratkaisuihin, joilla vastataan avaruuden käyttöön liittyviin erityishaasteisiin. Näistä voidaan mainita esimerkkeinä muun muassa avaruusromun räjähdysmäinen kasvu, megakonstellatiot, taajuuksien rajallinen saatavuus tai tähtitieteellisiin havaintoihin kohdistuvat häiriöt. Tämä vahvistaa myös EU:n mahdollisuutta muovata kehityssuuntia ja edistää standardien kehittämistä maailmanlaajuisesti.

Turvallisuus ja puolustus

Avaruudesta on tullut keskeinen kasvun ja vaurauden mahdollistaja paitsi eurooppalaisille yhteiskunnille ja talouksille myös turvallisuuden ja puolustuksen kannalta. Ottaen huomioon, että EU:n avaruusresurssit ovat siviilivalvonnan alaisuudessa ja EU:n avaruusohjelmalla on tärkeä merkitys, neuvoston maaliskuussa 2022 hyväksymässä strategisessa kompassissa esitetään yhteinen strateginen visio EU:n roolista turvallisuus- ja puolustusalaalla. Turvallisuutta ja puolustusta tukevasta EU:n avaruusstrategiasta maaliskuussa 2023 annetulla yhteisellä tiedonannolla pyritään auttamaan EU:ta saamaan aikaan yhteisymmärrys avaruuteen liittyvistä riskeistä ja uhkista. Turvallisuutta ja puolustusta tukevasta EU:n avaruusstrategiasta äskettäin hyväksytyissä neuvoston päätelmissä todetaan, että on tärkeää kehittää kaksikäyttöisiä avaruusjärjestelmiä ja -palveluja ja korostetaan avaruuspohjaisten ratkaisujen merkitystä turvallisuudelle ja puolustukselle.

EU strateginen autonomia

Avaruusalan kriittisten teknologioiden ja materiaalien rajallinen saatavuus ja globaalien arvoketjujen häiriöt, joita geopoliittiset jännitteet entisestään pahentavat, muodostavat toisen merkittävän riskin EU:n strategiselle riippumattomuudelle ja sen kyvylle päästä avaruuteen ja käyttää sitä. Jäsenvaltiot ovat todenneet, että EU:n avaruusalan arvoketjujen teknologista suvereniteettia, kilpailukykyä ja selviytymiskykyä on vahvistettava avaruuden kannalta merkityksellisten kriittisten teknologioiden toimitusvarmuuden ja rajoittamattoman saatavuuden avulla, samalla kun jatketaan yhteisen edun mukaista yhteistyötä samanmielisten kumppanien kanssa;

Lisäksi Eurooppaa kohtaa tällä hetkellä ennennäkemätön kriisi, koska sillä ei ole autonomista pääsyä avaruuteen. Ariane 5:n operaatiot on lopetettu, Kourousta ei enää laukaista Sojuz-kantoraketteja, Vega C on asetettu lentokieltoon ja Ariane 6:n kehittämisessä on ollut viivästyksiä. Nämä kaikki rajoittavat suoraan unionin kykyä ottaa käyttöön ja täydentää unionin avaruusalan lippulaivahankkeita, joita ovat Galileo, Copernicus ja tuleva IRIS²-konstellaatio.

Kokemuksista on kiireellisesti otettava oppia, jotta varmistetaan unionin autonominen, luotettava ja kustannustehokas pääsy avaruuteen eurooppalaisten ratkaisujen pohjalta. Koska Euroopan unioni on eurooppalaisten laukaisupalvelujen suurin institutionaalinen asiakas ja Euroopan kriittisten avaruusresurssien ohjelmajohtaja sekä uusia ja monipuolisia laukaisuratkaisuja käsittelevä innovaatiohautomo, sen olisi tehtävä tätä varten yhteistyötä jäsenvaltioiden ja Euroopan avaruusjärjestön kanssa.

Ministereitä pyydetään vastaamaan seuraaviin strategiaan kysymyksiin:

1. Millainen vaikutus turvallisuutta ja puolustusta tukevalla EU:n avaruusstrategialla mielestänne on EU:n tulevaan avaruuspolitiikkaan? Miten turvallisuus- ja puolustuskäsitteet voitaisiin tulevaisuudessa sisällyttää niihin EU:n avaruusohjelman eri osiin, jotka jäisivät siviilihallinnon alaisuuteen?
2. Mikä voisi olla EU:n rooli sen varmistamisessa, että unionilla on asiakkuutensa lisäksi autonominen pääsy avaruuteen pitkällä aikavälillä?